

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglašite v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, FRIDAY (PETEK), APRIL 2, 1943. STEVILKA (NUMBER) 76

Hvaležno odklonjeni nauki

V "Ameriški domovini" smo brali članek, v katerem se nekdo pritožuje nad našimi uvodniki "Kaj se godi v Sloveniji" ter o članku "Izdajalci prejemajo plačilo."

Iz članka, ki je napisan v dostojnem tonu, v lepem slogu in v gladko tekočem razpredanju misli—kar vse nas utrjuje v prepričanju, da poznamo njegovega avtorja—veje v prvi vrsti zavist časnikaškega tekmovalstva in razdraženost, ker je te članke objavila "Enakopravnost" in ker niso bili na razpolago tudi drugim listom, ne glede na to, če bi jih bili objavili ali ne.

Nauke o časnikarski solidarnosti in zvezi s te vrste gradivom hvaležno odklanjamo, ker se držimo univerzalnega časnikarskega pravila, da tozadevno tekmovalstvo med javnim dnevnim tiskom ne pozna nobenih mej.

Prav tako odločno zavračamo moralizacijo o podmetavanju gotovih stavkov in kot odgovorni uredniki si ustimo popolno časnikarsko pravico uporabe oklepajev in narekovajev v svojih opombah in komentarjih. Glede gradiva v našem listu, bomo mi razsojali in odločali, kaj je pomembno in podčrtanja vredno in kaj ni; kako je drugod v tem oziru, nas ne zanima. Če bi bil č. gospod pisec vsakega našega uvodnika poklicni častnikar, bi bil moral to vedeti in bi bile te vrste odveč.

Da-li je poslanica dr. Mikuša prozorna ali medla, ne vemo; mi smo jo ponatisnili po radio-oddaji "Svobodne Jugoslavije," katera postaja je edina, ki sporoča javnosti o velikih bitkah med jugoslovanskimi partizani in okupatorji, o katerih svetovni tisk skoro dosledno molči. Če je Mikuševa zadeva komu neljuba, s tem ni rečeno, da bi morala biti tudi neresnična.

Č. g. člankarju od atlanske obali tudi ni po volji, ako se objavlja stvari, "ki niso za javnost." Zakaj bi ne bile za javnost, saj je vendar ona tista, ki mora dosledno plačevati vse račune! Mar naj tudi mi pomagamo šušmariti tistim, ki žele narediti iz Jugoslavije drugo Španijo?

Da č. g. člankar še ni prodrl do dna duše našega naroda, je razvidno tudi iz njegovega mnenja, "da bi se naša pritožila pri tistem (našem) uredništvu oni naši članki, ki so se zagrizli v partizansko stvar tako globoko, da vidi jo na njej vse v najbolj rožnati svetlobi, vse drugo pa v najbolj umazani mlakuži." Vsi ti rojaki se pri našem uredništvu ne pritožujejo, temveč nam še čestitajo našemu prizadevanju ter nas bodrijo k nadaljevanju našega dela. Dokaz za to je, da se moremo danes pohvaliti do smeje trditve, da štejemo med svoje sotrudnike najostrejšega intelekta in najbistrejšega uma, češ: dokaz je zopet naš današnji uvodnik, ki je resume razgovora z enim teh naših ljudi.

Nadaljen dokaz o ceni našega lista je današnja notica na prvi strani, s katero naznanjamo našim naročnikom in čitateljem, da je stopil v vrste naših stalnih sotrudnikov Mr. Frank Kerže, dolgoletni časnikar in izkušen mož zrelih političnih nazorov. Ne on ne ostali naši sotrudniki in somišljeniki, o katerih je bilo zgoraj govorjeno, ne bi prispevali za naš list, če bi ga smatrali za sencajzami hlatajčev revolver-jurnal; oni prispevajo, ker se strinjajo z našimi načeli kakor tudi z obliko borbe.

Vsi brumni nauki in vsa moralizacija č. g. člankarja je torej padla pri nas na peščena tla in je glas vpijočega klica, ker smo trdno in globoko prepričani, da je to delo v korist našega mučeniškega naroda v domovini, v prid njegovih malih ljudi in koncem konca tudi v čast naše velike in svobodoljubne demokratične Amerike, kateri se namo Slovenci v prvi vrsti zahvaliti, da se nam je izkazala upognjena hrbtenica.

Mr. Frank Kerže—naš stalni sotrudnik

Naše cenjene naročnike in sotrudnike z velikim zadoščenjem obveščamo, da je stopil v vrste naših stalnih sotrudnikov Mr. Frank Kerže iz New Yorka, dolgoletni časnikar, bivši urednik "Glasila S. N. P. J.", urednik "Slovenskega glasila" in pozneje priljubljeni urednik "Čas". Uredništvo "Enakopravnosti" smatra g. Keržeja za veliko in važno pridobitev, s katero bo pridobilo naš list dodatno moč in vse naše uredništvo, temveč vsi naročniki in čitatelji "Enakopravnosti".

Mr. Kerže je znan po svojih političnih spisih, političnih in literarnih člankih kakor tudi po svojem pripovedništvu in prevajalstvu. Največja vrlina njegovega dela pa je njegov poln ljuben slog, s katerim ume kakor nihče drugi odkleniti srce in zajeti dušo čitatelja.

Mr. Kerže bo prispeval vsak četrtek svoje gradivo, ki bo priobčeno takoj za uvodnikom. Cenjene naročnike in čitatelje opozarjamo na ta nov in zanimiv doprinos, g. Keržetu pa izrekamo zanj našo iskreno zahvalo. — Uredništvo.

Vile rojenice
Pri družini Mr. in Mrs. John Samsa, 1282 E. 169 St., so se včeraj zglasile vile rojenice in pustile v spomin krepkega sinčka. Mati in dete se nahajata v Glenville bolnišnici ter se dobro počutita. Naše čestitke!

Nova grobova

JOSEPH NOSSE
Po kratki in mučni bolezni je preminil Joseph Nosse, star 64 let, stanujoč na 1245 E. 55 St. Pogreb oskrbuje Jos. Zele in sinovi pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

AGNES BARAGA

Po daljši bolezni je umrla na svojem domu na 1157 E. 61 St. Agnes Baraga, rojena Petrinčič. Stara je bila 61 let. Doma je bila iz vasi Nadlesk pri Ložu, odkoder je prišla v Cleveland pred 36 leti. Soproj Jakob je umrl pred 24 leti. Tukaj zapuščala sestro Mary Šega, brata Johna Petrinčič in več drugih sorodnikov. Bila je članica društva sv. Ane št. 4 SDZ. Pogreb se vrši v ponedeljek zjutraj ob 9. uri iz Zakrajškova pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

Bodi pokojnikom ohranjen blag spomin!

EKSPLOZIJA V NEAPLJU

Berlinski radio poroča, da je preteklo nedeljo zletela v Neaplju v zrak neka municijska tovarna, pri čemer je bilo ubitih 72, ranjenih pa 1,179 civilistov in vojakov.

Med ubitim je bilo tudi sedem Nemcev, med ranjenici pa 31.

Vlada je poverila admiralu Domenicu Cavagnariju nalogo, da ugotovi, kako je nastala eksplozija.

DOBRI IZGLEDI ZA DEMOKRATE

CHICAGO, 31. marca. — F. C. Walker, glavni poštar in načelnik demokratskega narodnega odbora, je izjavil, da so za prihodnje leto prilike za demokrate jako ugodne. To je ugotovil tekom svojega trideneskega potovanja po zapadu, jugozapadu in srednjem zapadu.

Predavanje v SDD

V soboto 3. aprila, ob 8. uri zvečer se vrši v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. predavanje o najnovejših dogodkih v Jugoslaviji, posebno v Sloveniji. Govoril bo Joe Brandt, ki so mu razmerje iz zanesljivih poročil dobro znane. Vabi se občinstvo, da se vdeleži — vstopnina je prosta.

Okoli 1. julija bo najbrže potrebno pričiti pozivati očete v vojaško službo

Oblasti posvečajo veliko pozornost načrtom za reklasifikacijo mož. — Z vpoklicem očetov ne bo mogoče več dolgo odlašati.

WASHINGTON, 1. aprila. — Lewis B. Hershey, ravnatelj Selective Service urada, je danes izjavil, da bi rad odložil vpoklic očetov v armado, dokler bi bilo to mogoče, toda je priznal, da se jih bo pričelo pozivati okoli 1. julija.

Načrti reklasifikacije

Sedaj se deluje na to, da bi se reklasificiralo vse oženjene moške brez otrok iz 3-A in 3-B razreda v 1-A razred. Pri tem naj bi se naredilo izjema samo pri onih, ki so zaposleni pri takem delu, kjer so težko nadomestljivi in onih, katerih vpoklic bi pomenil trpljenje od njih odvisnih ljudi.

3-B klasifikacija, v kateri so zdaj očete in oženjeni možje brez otrok, zaposleni pri potrebnih vojni delih, naj se odpravi.

Naši fantje-vojaki

Mr. in Mrs. Frank Ivec, 19611 Kildeer Ave., imata dva sina pri vojakih. Joseph je v armadi in sicer v Texasu, a Leo je v Alaski. Piše, da je v Alaski polno dobrih rib in ribolov je njegovo največje veselje. — Seveda ne manjka tam medvedov in sem pa tja vojaki poderejo kosmatinca, ki tehta do 400 funtov.

Miss Sophie Kobal, 12501 Washit Ave., je odšla obiskat zaročenca, Pvt. Godfrey Kosir, ki se nahaja v Texasu, ter pozdravlja vse prijatelje.

Pvt. John J. Lipar, sin družine Mr. in Mrs. Frank Lipar, 1485 E. 175 St., se nahaja od 2. decembra pri vojakih. Njegov naslov je: Vin Hill Farm, Station B. 12, Co. C. (Prov.), 35522649, Warrenton, Va.

Danes je prišel na dopust za tri dni PFC Michael Gerl, najmlajši sin Mr. in Mrs. Andrew Gerl, 756 E. 200 St. Prijatelj ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo obilo razvedrila v krogu domačih. Prišel je iz Camp New River, N. C.

KONFERENCA MED AMERIKO IN RUSIJO

WASHINGTON, 30. marca. — Predsednik Roosevelt je izjavil časnikarjem po odhodu ministra Edena, da se bo zdaj kmalu vršila konferenca med Rusijo in Ameriko in da upa, da se bo osebno sestal z ruskim premierjem Stalinom.

KNUDSEN NA INSPEKCIJI

CHICAGO, 31. marca. — General William S. Knudsen, ravnatelj armadne produkcije, je prišel danes s tridnevno inspekcijo tovarn v čikaški okolici.

Kultura

DRAMSKO DRUŠTVO "NAŠA ZVEZDA"

Seja dramskega društva Naša zvezda se vrši v nedeljo, 4. aprila, ob 7. uri zvečer. Članstvo je vabljen, da se polnoštevilno udeleži.

Nacisti obešajo svoje uradnike kot vohune

Decembra meseca so gestapovci prijeli in obesili več uradnikov zunanega in drugih ministrstev.

Na nemški meji, dne 1. aprila. — Danes se je doznalo, da se je preteklega decembra izvršila v Nemčiji "čistka", tekom katere je bilo usmrčenih večje število uradnikov v nemškem zunanem uradu, v ministrstvu letalske sile in ministrstvu ekonomije. Čistko je izvedel Gestapo, ker so dajali omenjeni informacije sovražniku — v tem slučaju najbrže Angležem.

V tej čistki so bili vključeni poleg ostalih tudi Hans von Schelicha, uradnik zunanega urada, in najmanj pet drugih. Vsi so bili obešeni.

Rečeno je, da so omenjeni operirali proti nacistom prostovoljno, in ne kot plačani vohuni. Svoje informacije inozemstvu so dajali preko tajne radio oddaje.

Hans von Schelicha je bil dešna roka Hansa von Moltke-a, bivšega poslanika v Španiji, ko je bil slednji še za poslanika v Poljski. Tudi von Moltke je nedavno nenadoma umrl.

Na Kavkazu Rusi še vedno napredujejo

Ruske čete prodirajo proti Novorossiku, ob Doncu pa trdno drže svoje bojne črte.

LONDON, 2. aprila. — Moskva naznanja, da so ruske čete, ki prodirajo proti Novorossiku, zavzele več nadaljnjih obljubljenih krajev, da so reducirale neko nadaljno utrjeno nemško oporišče pred Smolensk in da ob reki Donec trdno drže svoje linije.

Ruski komuniste dalje tudi naznanja, da so Nemci vdrl v nek obljubljen kraj v Sevsk okrožju 170 milj severozapadno od Harkova, ki je v nemški oblasti, toda so jih Rusi s protinapadom zopet vrgli iz dotičnega kraja, pri čemer je bilo ubitih 200 Nemcev.

Na splošno pa je položaj na vsej dolgi fronti neizpremenjen, ker je vreme pričelo ovirati vse vojaške operacije v večjem obsegu. — Rusi so v glavnem zaposleni s konsolidiranjem in utrjevanjem svojih bojnih črt.

BOJI NA PACIFIKU

Glavni stan generala MacArthurja, Avstralija, 2. aprila. — Zavezniška letalska sila je zopet udarila na obmorske okraje Nove Gvineje, ki so v oblasti Japoncev. Zavezniški letalci že petnaesti zaporedni dan bombardirajo pokrajino okoli kraja Mubo, ki je oddaljen 10 milj južno od Salamaue.

POMANJKANJE ŽIVIL V FINSKI

LONDON, 31. marca. — Finska, v kateri je zaradi pomanjkanja živil uveljavljena dijeta, bo najbrže prisiljena v najkrajšem času izstopiti iz vojne.

Njeno stanje ni nič bolje od stanja kake okupirane dežele. Nemčija ji ne dobavlja obljubljenih živil in ljudstvo nima kaj jesti. Mnogokrat ni v Finski ni dovolj živil, da bi se moglo z njimi zadostiti že itak silno skopo določenim odmerkom.

OSIŠČE DOVAŽA Z LETALI SVOJA OJAČENJA V AFRIKO

Sto ameriških letalih trdnjav je napadlo Cagliari, važno pristanišče v Sardiniji.

UMIKAJOČE SE ROMMELOVE ČETE DOŽIVLJAJO PEKEL NA ZEMLJI

Osišče je pričelo z veliko naglico dovažati z letali sveže čete v Afriko, kjer so vrgli zavezniški vohunski zračni silo, da preprečijo to ojačenje osišču in da mu odrežejo zadnje sredstvo njegovega bega iz Afrike.

Ameriški napad na Sardinijo

Ameriški letalci so snoči z vžihčenjem povedali o svojem napadu na važno italijansko bazo Cagliari v Sardiniji, katero so napadli v sredo s 100 letali-mi trdnjavami. Italijani priznavajo, da so bombniki povzročili "občutno škodo" in da so "doseđaj" našli 60 mrtvih.

Ameriški letalci pravijo, da je padlo na pristanišče tisoče bomb, ki so morale uničiti vse, kar se je nahajalo v pristanišču.

Bombardiranje Rommelovih čet

Medtem pa so drugi angleški in ameriški bombniki izpremenili umik Rommelovih čet v Tunisiji v pravo pekló. Zadnje upanje, ki ga je morda gojilo osišče, češ, da bo pristanišče Cagliari koristilo pri evakuaciji Tunisije, je bilo po napadu ameriških bombnikov razbitljeno v nič.

Nobenih ameriških izgub

Ameriški bombniki so v napadu na to pristanišče zadeli s svojimi bombami pet trgovskih in 21 manjših ladij ter uničili

na letališčih in v zraku 71 sovražnih letal, sami pa niso imeli niti najmanjših izgub. Vsi ameriški bombniki so se srečno vrnili na svoje baze.

Italijani so vsega naveličani

Z angleško armado v severni Tunisiji, 31. marca. (Zakasnelo) — Danes sta dva angleška sanitetna vojaka zajela 98 italijanskih vojakov in enega majorja, ne da bi jima bilo treba pri tem izstreliti samo en strel.

Joe King in Robert Spencer sta se vračala z 12 ujetimi Italijani, ki so nosili dva ranjena Italijana in enega francoskega marokanskega vojaka, z neke pozicije angleške pehote.

Nenadoma pa sta uzrla ob svojem boku skupino Italijanov. Prihajajoči Italijani so dvignili belo zastavo, nakar sta Angleža razorožila vojake in majorja.

Sodelovanje Lahov

Italijani si nikoli ne prizadevajo pobegniti, tudi če se jim ponudi prilika za to. Na nekem truku je bilo na primer 12 italijanskih ujetnikov, katere je stražil en sam francoski vojak. Ko je zašlo kolo vozila v neko kotanjo, je vrglo francoskega stražnika s truka. Italijani pa so, mesto da bi poizkušali pobegniti, ustavili, pobrali stražnika, ga naložili na truk in se odpeljali dalje proti ujetništvu.

Uslužbenci tranzitnega sistema so odglasovali za stavko, ako bo potrebna

Glasovanje je izpadlo v razmerju 9-1. — Unijski voditelji pravijo, da so uslužbenci naveličani večnega cinčanja in čakanja.

Uslužbenci mestnega tranzitnega sistema so včeraj odglasovali v razmerju devetih glasov proti enemu za stavko, kar je njihov odgovor vodstvu tega sistema, ki se jim brani zvišati mezo za več kot 2 in pol centa na uro.

Izid glasovanja

Za stavko je glasovalo 2,654 uslužbencev.

Proti pa 302.

Thomas Meany, unijski predsednik, je izjavil, da je bilo to glasovanje dokaz ogromnega zaupanja smernicam unijskega vodstva.

Rezultat tega glasovanja je, da imajo unijski voditelji pravico proglasiti stavko, kadar koli so mnenja, da so pogajanja z vodstvom tega sistema propadla.

Prihod internacionalnih voditeljev

Meany je tudi izjavil, da bodo sedaj nemudoma obveščeni uradniki mednarodne unije, ki bodo naprošeni, da pridejo v Cleveland ter se udeležijo teh pogajanj.

"Pogajanja bodo kratka, ker so člani unije naveličani večnega čakanja in zavlačevanja," je rekel Meany. "Uradniki sistema so celo lansko leto cincali in zavlačevali stvar, zato so unijski člani prepričani, da so upravičeni do nagle odločitve."

Unija zahteva za uslužbenca zvišano mezo, pisмено pogodbo in ugodnejše delavske razmere.

Koncert Glasbene matice

To pesem bo izvajal zbor "Glasbena Matica" na koncertu v nedeljo, 4. aprila v Slovenskem narodnem domu.

LJUBI FANTIČ, SREČNO HODI...

Ljubi fantič, srečno hodi, še enkrat mi daj roko, še enkrat gorko poglej me in poljubi me v slovo.

Vseh nesreč te Bog obvaruj, dokler boj ne bo končan — misli name, ki v ljubezni čakala bom noč in dan.

Ljubi fantič, pridi skoraj čez gore in čez morje, pridi skoraj, razveseli moje žalostno srce.

I. Zorman.

Dodatno poročilo

O pokojni Margareti Kuznar se nam dodatno poroča, da je bila poznana p. d. Kopitarjeva iz Gradec, fara Hinja. Stanovale je pri pravniku na 1424 E. 52 St. Pokojnica je bila članica podružnice št. 25 SZZ. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 9:15 uri iz Jos. Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

ŠE O RAZMERAH V SLOVENIJI

I.

Naši uvodniki o razmerah v Sloveniji so vzbudili v vseh krogih veliko zanimanje, ker se člankom pozna na prvi pogled verodostojen vir. Te dni smo zopet prejeli od vplivne osebe, ki se je nahajala še nedavno v naši nesrečni domovini, nadaljne verodostojne podatke o položaju v Sloveniji. Evo jih:

Dr. Marko Natlačen, bivši poslednji ban dravske banovine, je mrtev. Padel je kot žrtev slovenske "Osobodilne fronte," ki ga je že lani obsodila na smrt in tudi atentat nanj je bil že lani poizkušeni, toda tedaj brez rezultata. Od tedaj se je dr. Natlačen zelo varoval; bil je zelo zaščiten in le težko so prišli do njega ljudje, in še to le najbližji in najožji. Dne 5. oktobra sta prišla k njemu dva duhovnika in tajnik jima je dovolil vstop. Ko sta vstopila, sta izstrelila nanj več strelcev iz revolverjev ter izginila. Seveda to nista bila duhovnika, temveč preoblečena člana Osobodilne fronte.

Kakor je razvidno iz tega tragičnega dogodka, se odigravajo sedaj v Sloveniji težke notranje borbe. Narod se bori proti okupatorjem, toda istočasno se vršijo medsebojni obračuni: v glavnem se ta obračun vrši med mladši in starejšo generacijo. Mladši so združeni v Osobodilni fronti in smatrajo starejše kot krive za vse zlo preteklih dvajset let, to je dobe, ki je dosegla svoj vrhunec v tragičnem porazu Jugoslavije. Mladí rod, ki je bil že rojen v Jugoslaviji ali je vsaj svojo mladost preživel v novi državi, smatra, da so Jugoslavija in vsak posamezen njen del imeli vse predpogoje za lep in uspešen razvoj. Jugoslavija bi bila mogla postati pravi paradiz v Evropi, a Slovenija—kakor tudi Srbija in Hrvatska—pravi biseri v njej, samo če bi bilo pameti in poštenja. Namesto sreče, miru, zadovoljstva in napredka—za kar so obstojali vsi predpogoji—se je država zvjivala v neprestanih prepirih, notranjih borbah, korupciji, dokler se ni končno—pod udarcem sovražnika—razbila, in ne le v tem smislu, da so jo sovražniki naglo porazili in jo med seboj razdelili, ampak tudi v tem smislu, da so se duhovi razdelili in se sedaj koljejo bratje med seboj.

Vojaški poraz, i po obliki i naglici žalosten in sramoten, povzročil po nesposobnosti vojaškega vodstva ki je bilo skoro izključno v srbskih rokah, ter uspešen po izdajstvu dela hrvatskih oficirjev in vojakov, je porazno vplival na duše širokih plasti naroda—tako med Slovenci, kakor med Srbi, kakor tudi med večjim delom Hrvatov. Te plasti so občutile tak poraz kot sramoto katere niso zaslužile. Za to sramoto in škodo ter za vse nepopisno strašne posledice poraza je nekdo kriv. Kdo? —se vprašujejo množice.

Mladí v Sloveniji odgovarjajo: starejši so krivi, oni, ki so vodili in nosijo odgovornost za preteklost. Oni, ki so vedrili in oblačili v Beogradu pa tudi v Zagrebu in tudi v Ljubljani. Zares, velikega dela zmot in grehov je brez dvoma kriv Beograd. Ali tudi Zagreb je grešil in tudi Ljubljana ni brez greha; tako govori slovenska mladina. Namesto da bi gospodje vodili zares narodno politiko, so vodili politiko strankarskih in včasih celo sebičnih interesov. Slovenci so imeli lepo in hvaležno priliko, da igrajo v srbsko-hrvatskem sporu vlogo miritelja in posredovalca. To bi bilo v interesu cele države in bi visoko dvignilo prestiž Slovencev.

Namesto tega pa sta se obe slovenski grupi—klerikalna in napredna—ponujali Beogradu, samo da bi prišli do oblasti. Kadar je ena grupa prišla do moči, te svoje moči ni izrabila, da bi s pravičnim vladanjem koristila celokupnemu slovenskemu narodu, temveč je svojo moč zlorabila, da bi koristila svoji stranki in svojim pristašem na škodo drugi grupi in svojih strankarskih nasprotnikov.

Najžalostnejši čas za Slovence v tem pogledu je bilo zadnjih šest let, ko so v Beogradu pod vodstvom nesposobnega diktatorja princa Pavla vladali režimi dr. Stojadinovića in Cvetkovića. Vseh teh šest let so zastopali Slovence v vladi klerikalci; v Beogradu je bil pokojni dr. Korošec podpredsednik vlade in znan glavni svetovalec

in zaupnik princa Pavla. Poleg njega je vseh šest let sedel v diktatorskih vladah današnji predsednik jugoslovanske vlade v Londonu dr. Krek kot zvesti sodelavec Stojadinovića (skozi 4 leta) in Cvetkovića (skozi dve leti). Dr. Krek je tudi na seji ministrskega sveta dne 22. marca 1941 glasoval za podpisane pakta s Hitlerjem in Mussolinijem ter Hirohitom. In tako sta res Cvetković in Cincar-Marković dne 25. marca—kakor znano—podpisala na Dunaju ta pakt, za kar vali mladina v Sloveniji krivdo na klerikalce, posebno seveda na dr. Kreka.

(Konec jutri.)

UREDNIKOVA POŠTA

Koncert Glasbene matice

Cleveland, O.

V življenju je doba, ko nazadujemo, a obenem napredujemo. Taka doba je vojna! Živimo v duhu sedanje dobe, toda pozabimo saj trenutno na njeno mizerijo.

Lepo petje je umetnost in nas inspirira do lepšega in bolj smiselnega življenja.

Na tem mestu omenjam Glasbeno Matico, katera bo nas zopet razveselila z lepimi in bogatimi pesmi.

Vsako srce je dovzetno za lepo pesem. Če je pesem resnično lepo interpretirana. Glasbena Matica je že mnogokrat doka-

zala, da ima izboren pevski ansamble, zato se ni bati, da ne bi tudi to pot ljubitelji slovenske pesmi zadovoljili. Zadnji dve operi, ki jih je podal ta zbor, sta nam še vedno v lepem spominu.

Koncert Glasbene Matice se vrši v nedeljo 4. aprila v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Apeliramo na našo javnost, da vsi pohitimo na koncert Glasbene matice in se v lepi pesmi skupaj združimo. Na vojno pa za nekaj trenutkov pozabimo.

Koncert se prične ob sedmih zvečer.

Na svidenje!

Emil Safred.

Vojna v afriški puščavi

Vojna v Libiji se je odigravala na ozemlju, ki je popolnoma drugačno od evropskih bojišč. V Severni Afriki ne gre za rodovitne, gosto naseljene kraje, temveč pa za puščave in pustinje z redkimi zelenicami. Italijanska naselbina Libija, ki meri 1.75 milijona štirajških kilometrov, sestoji večinoma iz peščenih in kamenitih puščav ter ima le 900.000 prebivalcev, to je prilično enega na dva štirajška kilometra.

Samo obalni pas je mestoma drugačen. Zato so vsi večji kraji v bližini morja, med tem ko v notranjosti samo nepopisne puščave.

Do 100 km širok, stejni pas predstavlja prehodno ozemlje med obalnimi oazami in pravo puščavo. Ta neugodna dejstva žredo na račun subtropskega podnebja, ki je vroče in imalo padavin. Samo severni rob afriške celine je nekaj na boljšem, toda poleti trpi kakor ostala italijanska Libija zavoljo popolnega pomanjkanja dežja. Povprečne temperature so tudi tu nad 30 stopinj, neredko pa kaže toplomer do 50 stopinj v senci.

V tej suhi vročini so vojaške operacije seveda zelo težavne. Človek, šival in stroj trpijo od nje. Severnoafriška zima je prilično podobna naši zgodnji jeseni. Od novembra do februarja je dovolj padavin, ki znašajo okoli Tripolisa in v gorovju Cirenajke celo 50 cm. Srednje temperature so sedaj okrog 10 stopinj nad ničlo.

Ti meseci so doba, ko so vojaški podvigi najlažji. Kakšnih 100 km od obale prenehajo tudi zemске padavine in v popolni puščavi, ki se širi od tod dalje, srečujejo vojaška dejanja nepremagljive težave.

Pokrajina in podnebje zahtevata v severnoafriškem suhem pasu polnoma drugačnega načina bojevanja. Popolna puščava zanj sploh ne prihaja v poštev, temveč predstavlja kvečjemu le prehodno ozemlje.

Borbe se morajo voditi le za zelenice, vojaška oporišča in naravne luke.

Ker so te stvari skoraj vse v obalnem predelu, ni čudno, da je tu pravo bojišče. Če pade obala, pade tudi ostala naselbina. Izjemo predstavlja le 400

km od morja oddaljena zelenica Siva, od katere so Angleži prodrli proti italijanski oazi Džarabubu.

Italija je že davno spoznala važnost libijskega obalnega pasu in je začela pred abesinsko vojno graditi veliko obalno cesto, ki gre s svojo dolžino 1.822 km od Tunisa do egiptške meje. Na vzhodnem predelu te ceste so sedaj hudi boji. V smeri od tunijske meje se dotika ta cesta Tripolisa, edinega velikega mesta v koloniji, ki je zdaj v rokah Angležev.

Vzhodno od njega gre v Cirenajko do Bengazija, mesta s 46.000 prebivalci. Bengazi ima novodoben italijanski del in staro arabsko naselbino. Njegova luka je odprta in predana zimskim viharjem, zato mesto kot pristanišče ne prihaja mnogo v poštev. Velik pomen pa ima tamkajšnje letališče.

Od Bengazija dalje gre obalna cesta skozi nekaj rodovitnejšega ozemlja, ki so jih v starem veku naselili Grki. Njih središče je bilo mesto Cirene, ki pa šteje danes komaj 500 prebivalcev.

Dalje na vzhodu je Derna, drugo največje mesto Cirenajke z 10.000 prebivalci. Njeno zunanje znamenje so že dolgo visoki železni stolpi radijske postaje.

Vhodno od Derne so še vasi italijanskih kolonistov a šele Tobruk, glavno mesto tako imenovane Marmarike, je večji kraj.

Tobruk je tudi eno najboljših pristanišč vse Severne Afrike. Štel pa je pred vojno samo 2.500 prebivalcev

Naslednje in zadnje italijansko oporišče v Libiji je bilo Bardia, 24 km od egiptške meje, ob kateri je Fort Capuzzo. Od Tobruka vodi proti jugu za avtomobile primerna karavanska cesta v notranjost libijske puščave do Džarabuba. Na vsej 300 km dolgi poti sta na razpolago le dva vadjnjaka. Od Bardie je Džarabub oddaljen 225 km. Ta zelenica ima samo slano vodo, 1000 dattelovih palm in nekoliko vrtni, ki morajo za silo prehraniti 250 ljudi.

Ta italijanska posest v Afriki, je sedaj že vsa v angleških rokah. In bo tako Italija izrinjena iz Afrike.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znakov!

Vojna v ozadju za sovražnimi linijami

Jugoslavija

NEW YORK, 18. marca (United Nation Information Office) — Beograjski časopis Novo Vreme, glasilo marionetnega srbskega predsednika Milana Nedića, poroča, da je bilo v mestu Požarevac aretiranih in ustreljenih 400 ljudi, češ da so krivi prestopkov proti "obstoječemu miru in redu, ter sabotiranja ukazov glede splošne mobilizacije dela." Dodatno k temu številu ustreljenih, je bilo še nadaljnjih 300 oseb zaprtih v koncentracijskih taborišča.

Jugoslovanski uradni krogi poročajo, da je nemški vrhovni poveljnik okupacijskih čet, general Bader, začel že meseca januarja veliko gonjo proti vsem, ki so v Srbiji, Bosni ali na Hrvaškem osumljeni sodelovanja ali zvez z partizanskimi silami.

Vsega skupaj je bilo ustreljenih v Beogradu samem 1.250 talcev in sicer v dveh posameznih skupinah. Dozdaj je nemška vrhovna komanda objavila 350 imen ubitih talcev.

V zvezi s tem preganjanjem je bila porušena in upepeljena vas Donja Reka, v kateri so ustrelili 18 premožnejših kmetov, med njimi tudi župana. Obtožili so jih, da so "sprejemali pod streho osebe, pripadajoče pokretu patriotov, in odklonili izročiti podatke, ki bi utegnili pripomoči k njihovi aretaciji". V Trsteniku so ustrelili 200 rodbinskih očetov. Zadnja poročila trde tudi, da so letala nemške "Luftwaffe" popolnoma porušila mesteca Bosanska Krupa.

V teku meseca februarja in v početku marca so pomagale Nemcem pri "čiščenju" vzhodno - srbskih okrajev, bolgarske vojaške sile, čete domačih kvizlingov in takozvani oddelki belih Rusov.

V kolikem obsegu podpirajo prav posebno Bolgari ofenzivo osišča proti partizanom, je razvidno iz dejstva, da so edine bolgarske vojske v zadnjem tednu meseca februarja obkrožile vas Milanovac v vzhodni Srbiji, ker so dobili poročilo, da se tam skrivajo uporniki. Vas so popolnoma izropali in oplenili, vzeli za talce 60 premožnejših kmetov in upepelili 20 hiš. V sosednji vasi Večane, so Bolgari vzeli 20 talcev in 14 izmed njih ustrelili. Ostalih 6 je ušlo v trenutku, ko so Bolgari ubijali 14 nesrečnih žrtev na hribčku nad vasjo.

Iz angleškega časopisja

Londonski Times je pred kratkim prinesel izpod peresa svojega diplomatskega dopisnika dolg članek o odporu in sabotaži na Hrvaškem:

Naraščanje odpora na Hrvaškem

Razmere na hrvaškem ozemlju prizadevajo Nemcem in Italijanom mnogo skrbi, kajti položaj Paveličeve marionetne vlade je čedalje slabši in zdaj morda bolj prekalen kakor kdajkoli prej.

Predstavniki Hrvatske Seljačke Stranke so povečini v interakciji ali pa so pobegnili; kmetje sabotirajo vse kar morejo, a mnogo jih je pobegnilo v gozdove, kjer so okrepili različne partizanske skupine.

Nemci in ustaši so pred kratkim začeli široko zasnovano ofenzivo, prodirajoč od severa in vzhoda v smeri proti italijanski zoni, toda te operacije so ostale brezuspešne, ker niso dosegle ožrežja odpora.

Zdaj pa kritizirajo Nemci i-

talijane zaradi tega neuspešnega pacificiranja zasedene Hrvaške. Oba osvojevalca sta v zadnjem času povečala svoje posadke v Jugoslaviji, oba kar naprej streljata talce, rušita in palita kraje in vasi in na vse načine zatirata prebivalstvo. V zaledju Reke so Italijani požgali precej vasi, med njimi Jelenje, nedaleč od italijanske meje in deportirali mnogo prebivalstva v Italijo. Proga Zagreb-Reka je čisto prekinjena.

Odkar so se zavezniki izkrcali v Severni Afriki, se je odpor v mestih močno povečal tako, da so Nemci celo v Zagrebu samem, organizirali obrambo; v bližini glavnega kolodvora zidajo betonske "blockhouse", a Italijani utrjujejo progo Zagreb-Reka, posebno v planinskih okrajih.

Brezuspešno je ostalo tudi interniranje številnih važnih predstavnikov Hrvatske seljačke stranke, katere predsednik, dr. Maček, je še vedno ujetnik in se nahaja pod najstrožjim policijskim nadzorstvom. Paveličeva vlada izvaja od časa do časa pregone po ulicah, zasebnih stanovanjih in kavarnah, kjer love vse vprek in potem vsakega posameznika natančno pregledajo; iščejo orožja in partizanskih dokumentov.

Zdaj niti ustašem samim ne zaupajo več. Eden izmed razlogov, da je bil Paveličev vojni minister, starejši Kvaternik, odstavljen, je bilo dezertiranje dveh bataljonov, izvežanih in opremljenih v Italijo; bila sta ponos ustaške vojske, a sta oba naenkrat in v celoti izginila. Pavelič je ukazal, da se jih iz Italije pošlje naravnost na rusko fronto, toda še predno so dospeli do stare italijanske meje, so ustavili vlak in skoro vsi pobegnili v slovenske gore, odbijajoč napade čet, ki so jih zasledovale; za seboj so pustili 120 mrtvih in težko ranjenih.

Govor Vilderja

LONDON, 17. marca (Radio sprejemna služba) — Angleška javnost in časopisje se spominjajo pete obletnice okupacije Avstrije in četrte obletnice propasti čehoslovaške republike.

Leta 1938 je Hitler vdrl v Avstrijo, zasedel Dunaj in z oboroženo silo uničil avstrijsko republiko, češ da nemški narod mora biti zdinjen v Rajhu. To je bila njegova prva velika prevara.

Avstrijska vlada je bila takrat razpisala svobodne volitve; bal se je izida teh volitev, s katerimi bi se bil avstrijski narod brez dvoma izrazil proti zdinjenju z Nemčijo. Zato je Avstrijo s silo okupiral.

Se mnogo strašnejšo prevaro in nasilje pa je izvršil Hitler leta 1939. Najprej je z zavratnim sporazumom v Monakovu razorožil najboljše in najrdnejšo demokratsko zemljo v Evropi, Čehoslovaško, ter nato s svojimi ogromnimi vojskami preplaval njeno razoroženo ozemlje in zaslužil 8 milijonov Slovanov z visoko razvito kulturo in močno narodno zavestjo. Razočarani Chamberlain je tedaj dejal, da bo nemški narod to svojo prevaro težko in drago plačal. Takrat so se zaslepljeni Evropejci prvič začele odpirati oči.

Ko se je zrušila prva žrtev, Avstrija, je izjavil Milan Stojadinović: "Hvala Bogu, izginila je sosednja država, v kateri smo imeli 6 milijonov sovražnikov in dobili smo za sosede 70 milijonov prijateljev."

V tistih dneh sem se nahajal v Splitu in govoril na nekem shodu, kjer sem dejal naslednje:

"Ako smo na srečo izgubili z

avstrijsko republiko malega in slabotnega sosedu, zato pa dobili novega, velikega in močnega sosedu nemški rajh, potem se bo naša sreča še bolj razširila in povečala kakor da nemški rajh razprostri svoj meje preko Čehoslovaške, Mačarske in Poljske, kajti takrat bomo imeli za svoje sosede 100 milijonov "prijateljev".

Takrat nam bo treba le še malo več, da vse te prijatelje postavimo v svojo lastno hišo — tako bomo dosegli, da bo naša sreča zares "popolna".

Tako sem leta 1938 v Splitu ironično komentiral Stojadinovićeve besede; najbrže se bo peščica mojih živih prijateljev spominjala tega govora, kajti časopisja je policija pomalo prepovedala.

Zelo je škoda, da Stojadinoviča danes ni v Jugoslaviji, bi užival grenke sadove svoje politike. Mnogo bolj je njemu ko živi v internaciji na Mauthausenu, nego je Nediću, na njegovem predsedniškem stolčku.

Preteklo soboto sem prisostvoval ogromni manifestaciji gleški narod občuduje in celo ta mali narod.

Na manifestaciji so definirali organizacijo in predstavništvo rodu in vseh njegovih slojev. Vsi so pošiljali pozdrave in slavnostno čehoslovaškemu narodu in obljubljali, da Rusija, Velika Britanija in Amerika ne bodo kdarkoli pozabila žrtev, katere Čehoslovaška doprinesla v ta te vojne.

Do pred kratkim so Hitlerjevske evropski narodi sami pomagali in sicer s tem, da so drug drugu prodajali in včasih celo napadali, misleč, da bodo na ta način mogli odnesti zdravo življenje. Grenke izkušnje so jih naučile in bodo rodile bogate sadove.

Po vojni ne bo več izoliranih in vsakdo, ki bo poskušal, bo znova naščuje evropske narode druge na druge, se bo opirali Združena Evropa bo skrbno zila in branila svojo svobodo proti silam zla in suženjstvu.

Zaloge orožja v Sloveniji

Ljubljansko Jutro je pred par meseci prineslo naslednje glas italijanskih zasedbenih oblasti:

"Visoki komisariat v Ljubljani, ki je v svoji pokrajini sporoča: "Opozarjamo, da je vojno ministrstvo odredilo naslednje premije v denarju za one evropejske osebe, ki bi naznanile obstoj materiala, ki ga je smatrati za vojni plen, pa je skrit."

Od vrednosti dobljenega materiala v znesku 10.000 lir 10 odstotkov, od vrednosti od 10.000 do 100.000 lir 8 odstotkov, od vrednosti od 100.000 do 1.000.000 lir 5 odstotkov, od vrednosti nad 1.000.000 lir 3 odstotke za najmanjšo vsoto 5.000 lir.

Ta oglas italijanske okupacijske uprave dokazuje, da tudi oni kraji Slovenije, v katerih imajo Italijani oblast, zares v rokah, še vedno obstoje in te zaloge orožja, ki jih hrani za odločilno uro. Zanimajo je tudi, in značilno za navedeno, da je apela na italijansko oblast na poželjnost takratnega, da bi izsledila takoj skrita oporišča novih bojišč in uporov v že pacificiranih krajih.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znanke, da bo čimprej poraz osiše in vse, kar ono predstavlja!

Občinsko dete

ROMAN DOJENČKA

spisal

Branislav Nušić

DRUGO POGLAVJE

Po vasi Prelepnici šepetajo to in ono, a to šepetanje bi lahko služilo za predgovor temu romanu.

Prelepnica ni majhna vas. Če trikrat so dosedaj v Narodni skupščini predlagali, da se proglasi za trg; predlog je zmeraj propadel, a Prelepnica je zmeraj bolj napredovala. Trikrat je dozdaj cela Prelepnica prešla iz ene stranke v drugo, samo da bi dobila okrajno gosposko, pa na vse to se je pozabilo. Zdaj so se prebivalci Prelepnice dogovorili, da se razdele na tri stranke, mogoče bo to vseeno pomagalo.

Vas leži na ravnini, pod senčnim gozdom, a zalivata jo dva potoka. Čez enega vodi kame-niti most, ki vodi na trg, ako imenujemo tako ono vrsto hiš, od katerih je ena šola, druga krčma, tretja pa je brivnica. Na drugem potoku, tam pod vasjo, pa stoji Jockov mlin, in v katerem prebiva udova Savka, toliko da ima streho nad seboj.

Prebivalci vasi Prelepnice so sami krasni ljudje, in če ima kdo kakšno napako, šaj je na- zadnje človek, ne pa angel.

Župan Miča na primer ima zares dobro dušo in srce; on je takorekoč oče svojim kmetom, ne pa župan. Pa ima vendar hu-do napako: iz državne blagajne ti rad kaj izmakne, rajši ko ne- vem kaj. In to ne za to, kot da bi ne imel od česa živeti, tem- več tako iz nekega načela. Pra- vi: "Dosti, Boga mi, nam drža- va požre!" Pa ne, da bi on to kajil! Bog varuj! Nasprotno! Kadar ga gospod predstojnik pokliče na odgovor, in vidi, da ga hočejo na vsak način spravi- ti v kajbo, pa potegne moš- njo in plača. Izobražen in po-šten človek je, in pravi: "Zakaj bi hodil na sodišče; rajši pla- čam pošteno, kakor pa bi se vlačil okrog biričev!"

Na gornjih dveh slikah vidimo prizor iz kovnice denarja v Philadelphiji. Zenska na sliki na levi in mož na desni sta zaposlena z izdelovanjem novih penijev.

Novi peniji

pritoži, češ, da pisar mnogo pi- je:

"Pa naj piše, kolikor hoče, bil je po svetu, pa je videl, da tudi tam ljudje pijejo, in to kakšni ljudje!"

Nekoč pa je sam župan za- pazil, da je pijan, ali pisar mu pravi: "Ako sem pijan, se bo že izkazalo, a ne trpim, da se mi to reče."

So, ki pravijo, da je pisar bolj učen kakor pa učitelj, ker je videl mnogo sveta in ve mno- go povedati. On je videl celo ljudi, ki jedo žabe.

"Ali je res, Boga ti, pisar," ga vpraša Rado Krnja, "da Ta- lijani jedo kače."

"Res je," odgovori pisar, "vi- del sem jih na svoje oči. Ponu- jali so jih tudi meni: Izvolite — šinor Pauto — šinor pomeni pri njih gospod — izvolite — jaz pa sem rekel: Hvala lepa, nimam 'apetita'. Tako sem jim rekel, a sam pri sebi sem mi- silil: Pojdi, zgaga, če bi jedel kače, ostal bi bil na Srbskem, pa bi bil bogat človek."

"Pa kako jih pripravljajo, Boga ti, pisar," vpraša krčmar in udari pisarja po rami z vso težo svoje roke, kakor ponavadi spuščajo upniki roko na rame svojih dolžnikov.

"I, kako ... s čebulo! Spra- žijo malo čebule in tako ... pridenejo še nekaj, da diši."

In tako je znal pisar marsi-

"No, kaj je to nekaj druge- ga?"

"Pa zakaj ni bil župan zju- traj v cerkvi?"

"A, kaj jaz vem," odgovori ravnodušno pisar in naroča ra- kijo na Radojev račun.

"Zato, ker je bil med mašo pri Anici, in po vasi šepetajo, da ni bilo to prvič."

"Kaj — župan? Pa zakaj to meni prikriva?" skoro zavpije pisar in udari ob mizo. Zatem izpije še kozarec pa se vzdigne. Rado Krnja je ostal sam v krčmi, da plača pisarjevih pet- najst čaš, a oni je zaloputnil vrata in šel iskat župana.

(Dalje prihodnjič)

Mali oglasi

Slovenski pek

za kruh in "rolls" dobi dobro službo. — Za naslov se poizve v uradu tega lista.

Išče se

ženske za čiščenje uradov ob večerih. Ni treba biti državljanka. Med dnevom se zglasite v sobi št. 605 SOCIETY FOR SAVINGS poslojpa na PUBLIC SQUARE, po 9. uri zvečer pa lahko počakate v Lobby.

Kanarčki

so naprodaj po zmerni ceni. Zglasite se pri Mrs. Marinkovic, 1065 E. 66th St., po 6. uri zve- čer.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO. ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

982 East 152nd St.
Popravimo vaš avto in pre- barvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fender- je. — Welding!
J. POZNIK — M. ZELODEC
Glenview 3830

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

Jelercic Florists

15302 Waterloo Rd.
IVanhoe 0195

GASOLIN

MIKE POKLAR

E. 43 St. in St. Clair Ave.
ENDicott 9181

Gulf Refining Gas Station

Izvršujemo tudi prvovrstna po- pravila na avtomobilih.

STOPAR'S HI-SPEED SERVICE

905 East 185th St.
Official OPA Tire Inspection
Mi imamo avto-rack; najnovjšo na- pravo za mazanje avtomobilov. Delo garantirano. Se priporočamo.

RAZNO

POZOR, HŠNI GOSPODARJI!

Kadar potrebujete popravila pri vaših poslojnih, pri stehi, žlebovih ali formezih, zglasite se pri

LEO LADIHA

1336 E. 55th St. HENDERSON 7740

KREMZAR FURNITURE

Trgovina s pohištvom in vsemi potrebščinami za dom
6405 ST. CLAIR AVE.
ENDicott 2237 — Cleveland, Ohio
3063 PEARL AVE.
LORain 7147 — Lorain, Ohio

For Victory IT TAKES BOTH

1. Taxes
2. War Bonds
PLUS MORE WAR BONDS

Mali oglasi

Unijske barvarje

se išče za delo. — Za podrob- nosti se zglasite pri VICTOR PETERCA, 17724 Grovewood Ave., IV. 5693.

OGLEJTE SI TE DOMOVE

8 sob za dve družini, fornez, kopalnica, garaža. Se boste lah- ko takoj vseili. 436 E. 158 St. Takoj se zahteva \$2,000.

HIŠA za eno družino, 6 sob; 2 spalnici spodaj, ena zgoraj; ko- palnica, fornez, "china cabinet", omare za knjige, "fireplace", garaža, lota 67x100. — Nahaja se na 18100 Waterloo Rd. Ta- koj \$2,000.

Hiša za eno družino, 4 sobe, fornez, kopalnica, garaža. Lota 50x140; na 22641 Ivan Ave., Euclid, Ohio. Takoj \$2,000.

Lastniki živijo v omenjenih hišah ter vam bodo radevolje razkazali hiše, ako se zanimate za nakup. —

Za podrobnosti pokličite

L. PETRICH

19001 KILDEER AVE.
IVanhoe 1874

Cottage, v katerem lahko ži- vite skozi celo leto; 4 sobe, ko- palnica, lota 50 x 150. Nahaja se na 407 E. 335 St. — Takoj \$1,000.

Mali oglasi

Izurjeni operatorji

na
BORING MILLS
(Horizontal in Vertical)
VELIKIH STRUGALNIKIH
RADIAL DRILL

Plača na uro, poleg "overtime."
Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne prigrisite.

Wellman Engineering

7000 CENTRAL

IŠČE SE ŽENSKE

za
Vojno delo
Engine lathe
Hand Screw Machine
Milling Machine

PLAČA NA URO

Tudi druga strojna dela za one, ki so zmogne.

Prednost imajo one z izkušnjo.

Steel Improvement & Forge Co.

970 E. 64 St.
severno od St. Clair Ave.

Gramofonske plošče

slovenske, hrvatske, angleške, vseh vrst. Naša trgovina je od- prta vsaki dan od 12. do 8. ure zvečer. Zaprta je ves dan ob ponedeljkih in sredo.

NORTHEAST SALES & SERVICE CO.
JERRY BOHINC
819 E. 185 St.

Gray Hair? NEW VITAMIN RESTORES NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling Discovery; New Hope For Millions

One of the most sensational scientific discoveries of modern times is an anti-gray hair vitamin that restores natural, normal color to gray hair in nature's own way. Scientific investigation has revealed that gray hair, in many cases, may be due to a vitamin deficiency. Scientists have also discovered the particular vitamin that is necessary to restore color to the hair in such cases. Reports of tests made indicate remarkable results. Not a dye—not a tint—not a drug—not a medicine! It is a valuable food supplement. If you are among the millions of people who find themselves handicapped, in business or socially, because of gray hair, mail coupon below (or write) for free booklet about this marvelous new vitamin discovery. There is no cost or obligation, so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St. Chicago, Ill., Dept. 5
Send me FREE BOOKLET about the new ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name.....
Address.....
City..... State.....

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS

Money Back—If This Recipe Fails

Good news travels fast—many of the thou- sands of folks who now take lemon juice for rheumatic pain—have found that by adding two tablespoons of Allen's to one tablespoonful of lemon juice in a glass of water, they get instant relief for the aches and pains caused by rheumatism, lumbago. It's no surprise either, for Allen's is a 25 year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact, if it does not help —your money back. What could be fairer? Get Allen's today at any live drugist. Only 65 cents—Do it Now.

GLASBENA MATICA

priredi

v nedeljo, 4. aprila 1943

KONCERT

V AVDITORIJU SLOV. NAR. DOMA

St. Clair Ave.

—PRICETEK OB 7. URI ZVEČER—

Vstopnice v predprodaji pri Mrs. Makovec in na dan predstave pri blagajni.

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN—I. DEL

II. DEL

LOV ZA NEZAKONSKIM OTROKOM

Pravijo, da je čas najboljši zdravnik.

Ramon Montlaur se je po tem pogovoru lahko nadejal, da se mu bo po tolikih letih trpljenja zopet nasmehnila sreča. Toda usoda je hotela drugače.

So rane, ki jih niti čas ne zaceli. In tako rano je nosil v svojem srcu Ramon.

Kljub potovanjem, kljub napornemu delu in vsemu prizadevanju se ni mogel iznebiti misli, ki mu je neprestano rojila po glavi.

Ali je imel pravico kaznovati nezvesto ženo, ali je smel tako kaznovati otroka?

Žena je bila podla, naj bo! Toda otrok, angelček, ki je iztegoval proti njemu svoje nežne ročice in mehke ustnice v hipu, ko ga je njegova divja jeza neusmiljeno obsojala, nežno in smehljaje se bitje, ki se je učilo samo ljubiti in oboževati ga, to bitje je bilo nedolžno.

In kaj je storil z nedolžnim otročkom? Izročil ga je na milost in nemilost banditu brez vere in vesti, najpoglejšemu bitju, vlomilcu, morilcu, da napravi iz njega svojega otroka, da ga vzgoji po svoji podobi.

Ah! Bil je kriv, stokrat bolj kriv od žene, ki jo je kaznoval. Da, celo bolj kriv od lopova, ki mu je izročil nedolžnega otroka!

Nestvor je kradel in ubijal. Toda Ramonov greh je bil še težji. . . Moril je duše! In naenkrat se mu je zazdelo njegovo početje strahopetno, podlo. Morda je nesrečni otrok že v kaznilnici. Jutri pride na vrsto izgnanstvo, a morda celo morišče.

Ali ni baš o tem pisal Heleni? Mar ni bil to cilj, pobuda, razlog njegove osvete?

In naenkrat je v duhu znova videl tisto grozno noč.

Žena se je zvijala pred njim na kolenih, ihtela in rotila ga, naj je na pahne od sebe. Slišal je njen proseči glas:

— Saj nisem bila jaz, Ramon, pravim ti, da nisem bila jaz.

In sodnika samozvanca je zabolelo srce. A če je govorila resnico? . . . Če je nedolžna?

Ne, to ni mogoče! Kaj na dokazi, ki jih je zbral proti nji? O njeni krivdi ni moglo biti dvoma.

Toda mar ni že dovolj trpele? In on sam še nedolžnejši od otroka, kaj ni že dovolj trpel?

What You Buy With WAR BONDS

A Flying Fortress is to America's air fleet what heavy artillery is to the Army. This gigantic four-motored bomber, equipped with heavy cannon, carries about three tons of bombs and reaches a speed of about 300 miles an hour.

These ships carry a crew of seven to nine men, weigh about 22½ tons, have a wing spread of 105 feet and each motor develops 1,000 horsepower. We need more of these "Flying Fortresses" to compete with the Nazi air force. You can help by investing at least ten percent of your income in War Bonds every payday. Buy them from your bank, post-office or other convenient issuing agent.

U. S. Treasury Department

Kakor Neville naj bi pričakoval smrt sam v tuji sobi, ne da bi imel pri sebi roko žene, ki bi mu zatisnila oči, drobno glavico deteta, ki bi sprejelo njegov zadnji blagoslov.

Kar je proti volji pomislil na druge može, ki so bili nesrečni kakor on, pa so se dali omehčati in so sprejeli nezveste žene nazaj pod rodbinski krov.

Seveda to ni bilo več krepostno in blagoslovljeno ognjišče neomadeževane žene. To je bilo domače ognjišče, osnovano na eni strani na kesanju, na drugi strani pa na odpustanju. To ni bila več sreča, pač pa vsaj mir in pokoj, blede in mračno nebo zimskega dne.

Koliko je videl okrog sebe takih zakoncev! Zakaj bi se ne ravnal po njih? Mar ni Kristus pobral prešušnice?

In po glavi so mu rojili vsi paradoksi, proslavljaajoči zakonolomno ženo.

Toda vsi ti možje so bili slabotiči, sicer bi ne bili mogli več ljubiti svojih žen, ki so imele druge. A če roje tudi njemu po glavi take misli, je tudi on slabotič.

Mar še vedno ljubi Heleno?

Ljubiti jo! Kaj še!

Z vso odločnostjo je zavrnil to misel in ježil se je, da mu je sploh šinila v glavo.

Ponoči se je pa prebudil ves prestrašen, mučilo so ga težke sanje. In v temi, izbuljenih oči in burno utripajočega srca je bridko zaplakal.

— Žena! Dete! — je ponavljal z drhtečim glasom kakor Neville na smrtni postelji.

Spoznal je, da Heleno še vedno ljubi. Ljubi obsojeno, zavrženo, izgubljenjo; da, ljubi jo!

Ljubi jo z vsem svojim ognjevitim srcem, ne kakor prej, ko jo je dvigal na prestol čistosti in kreposti, toda ljubi jo z vso ognjevitostjo strastnega in neutešenega hrepenenja.

Ljubi sovraže jo, kakor ljubijo blazneži, ki umirajo srečni in smeje za ženo, čeprav jo zaničujejo.

Da, to je bila ljubezen! In plakal je nad tem spoznanjem ne več od jeze, ne od bolesti, temveč ker ga je bilo sram.

Kaj! On, plemič, ki je sovražil vse grdo in nizkotno, on, ki ni razumel niti običajnih človeških podlosti, niti kompromisov, on je padel tako globoko, da ljubi ženo, ki ga je varala!

Nima poguma streti srce, ki v njem vlada podoba oskrunjene žene. O, stroga grofica Montlaur, njegova mati, se mora obrniti v grobu, ko vidi svojega sina tako ponižanega.

Hotel je zatreti v sebi to sramotno strast, ki ga je pekla v kosteh in pronicala vse njegovo bitje. Vzravnaval se je, pa je kmalu zopet omahnil, bil je brez moči.

Ljubi Heleno!

Ne, ne! . . . To ni mogoče!

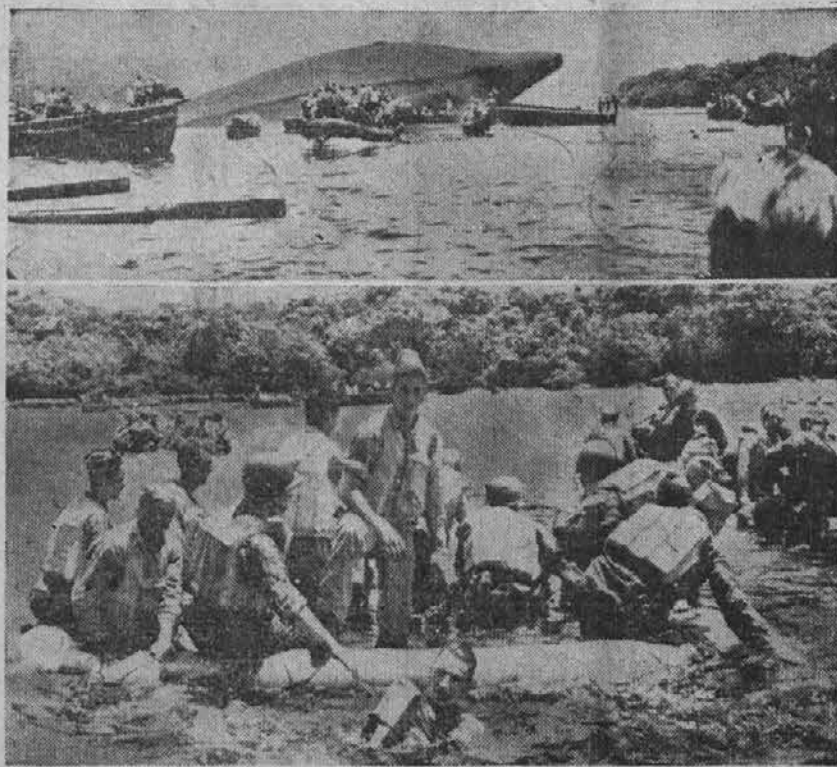
In da bi pregnal to misel, se je vrgel v strastno iskanje nezakonskega otroka, ki ga je bil tako kruto obsodil. Prvič je pomislil na to, da bi zvedel, kaj se je zgodilo s Heleno. S pomočjo matere najde morda otroka.

Obletal je vse bolnice, sirotišnice in poboljševalnice, toda o otroku ni bilo duha ne sluha. Bil je prepričan, da mož, ki mu je bil izročil otroka, ni zapustil Pariza.

Nekega dne ga je privedla pot v Saint-Cloud pred potujoči cirkus. Zavil je vanj. Predstava se je bila že začela.

Deklece v prozornem krilcu je stalo na galopirajočem ko-

Potop parnika "President Coolidge"

Na sliki zgoraj je videti potapljanje parnika "President Coolidge," ki je nasel ob pacifični obali. Na spodnji sliki pa je del moštva, ki se je rešilo. Parnik je imel 22,000 ton prostornine ter je stal osem milijonov dolarjev.

nju, skakalo je čez vrh in skozi papirnate obročje.

Ramon se je malo zmenil za njo. Kar je začel za seboj osoren glas:

— Milček . . . si pripravljen?

In prijeten otroški glas je odgovoril:

— Da, oče, pripravljen sem.

Ramon se je ozrl in strašno prebledel. Oprijeti se je moral ograje.

Kar je zaigrala cirkuska godba, zaropotal je boben, konj z dekletcem se je vrnil v stajo in že so se pojavili v areni novi artisti. Bili so trije — mož in dva otroka. Mož je bil visok, krepke postave, otroka pa zelo lepa. Manjši, komaj osemletni zelo eleganten, starejši energičnega obraza, velikih, žarečih oči in bujnih svetlih kodrov.

Pozdravili so občinstvo in začeli telovaditi. Možak je premotal otroka in ju prevračal, da ga je bilo veselo gledati. Toda Ramon je bil slep za vse, videl je samo svetločrno dečka. Požiral ga je z očmi, tresoč se po vsem telesu.

Milček! Tako so klicali dečka v cirkus.

Zamislil se je. Bilo je pred osmimi leti, ko je izročil Milčka zasačenemu vlomilcu. Takrat je bil star nekaj čez pet let. . . . Osem in pet je trinajst . . . trinajst.

Na programu je bil mali akrobat označen kot trinajstletni. Bil je svetlolas kakor Milček. Bil je lep, nežen, eleganten, kakor je moral biti njegov sin. Imel je sladke, bistre Helenine oči. . . In njen smehljaj.

— Da, on je . . . To je moj Milček! — je mrmral Ramon sam pri sebi. — Bridka usoda mi ga končno vrača.

In Ramon se je zadovoljno nasmehnil. Že je hotel stopiti za kulise, da bi z zlatom kupil informacije o dečku, pa si je premislil. Sklenil je počakati do konca predstave in seznaniti se z akrobati.

Ta čas je bil prvi nastop končan. Mala akrobata sta se ljubko zahvaljevala za odobravanje, od vseh strani so jima metali slaščice in pomaranče.

Mož je vstal; izpod stropa so spustili tri trapece, oddaljene drug od drugega nekaj metrov. Akrobat se je zavihtel na enega, zasukal se je, viseč na nogi, se gugal in preskakoval s trapeca na trapec, da so ljudje kar strmeli.

Potem sta se zavihtela na trapece tudi otroka in začele so se vratolomne vaje pod stropom cirkusa.

Ramon je prebledel. Njegove prestrašene oči so se uprle na otroka, viseča izpod stropa. Zdelo se je, da je tudi njemu

srce nehalo utripati. Mraz ga je spreletaval in mrzel pot mu je oblival čelo. Ustnice so se mu premikale, izpregovoriti pa ni mogel niti besedice. Le premikale ustnice je pričalo, da prikipava iz njegovega srca vroča molitev:

— Bože moj! . . . Prosim te, rotim te, obvaruj mojega sina! . . . To je namreč moj sin . . . ta otrok . . . Prepričan sem, da je on . . . Bože, ne dovoli, da bi se mu nočoj kaj zgodilo . . . zadnji večer, ko tako tvega svoje življenje . . . zadnji, kajti takoj ga vzamem k sebi . . . Bože — odpusti mi . . . On mi bo že odpustil, kar sem mu storil . . . Z ljubeznijo ga obdam, da bo pozabil na svojo preteklost . . . Oh, da! . . . Spreten je, močan. Nič se mu ne more zgoditi, toda . . . Kdo pa . . . napačna kretnja . . . pa je izgubljen . . . Bože . . . Bože! Varuj ga!

Otroka sta se sukala na trapecih liki krila mlina na veter. Kar je orkester utihnil in v cirkusu je zavladala grobna tišina.

Vsi trije akrobati so se hkrati zavihteli pod strop, dočim so se trapeci gugalni na vso dolžino svojih vrvi.

Kar je zadonel iz občinstva krik groze, v njem se je izgubil grozen Ramonov krik in zamolkel padec človeškega telesa.

Milček ni bil dosegel trapeca, ki bi bil moral na njem obviseti. Priletel je v silnem zaletu izpod stropa, pretrgal slabo napeto ali preveč obrabljeno mrežo in padel k ograji, ki se je na njo opiral Ramon.

Nastala je nepopisna panika. Policija je skušala izprazniti

Peter Rostan

BARVAR IN DEKORATOR

449 E. 158 St.

Lično in zadovoljivo delo po zmernih cenah.

FANTJE IN MOŽJE!

V naši trgovini dobite vedno najboljše spodnje perilo, srajce, kravate, klobuke in druge stvari. IZDELJUJEMO OBLEKO PO MERI

JOHN MOČNIK

772 East 185th St.

ZAVAROVALNINO

za hiše, pohištvo in avtomobile vam preskrbi

MIHALJEVIC BROS.

6424 St. Clair Ave.

Zavarovalnina na pohištvo za vsoto \$1000

vas stane le \$5.00 za tri leta.

Prijatelj's Lekarna

ST. CLAIR AVE. VOGAL E. 68 ST.

PRESCRIPTION SPECIALISTS

ENdicott 4212

Zastonj pripeljemo na dom

Zavarovalnino

proti

ognju, tatvini,

avtomobilskim nesrečam

itd.

preskrbi

JANKO N. ROGELJ

6208 SCHADE AVE.

POKLICITE:

ENdicott 0718

cirkus, a Ramon je skočil k nepremično ležečemu otroku, ga vzel v naročje in planil z njim iz cirkusa.

— Milček! — mu je zaklicala naproti mati.

Toda Ramon se ni zmenil ne za njo, ne za očeta, ne za artiste, prerivaajoče se okrog njega.

S strtim, hropečim glasom je zaklical:

— Zdravnika!

Zdravnik je bil slučajno med občinstvom. Takoj je pregledal otroka. Ob vnožju starega divana, kamor je bil Ramon položil ubogega otroka, sta plakala mati in mlajši brat.

Ramon se ni ganil od malega nesrečnega, vprašujoče se je oziral na molčečega zdravnika, ki je nastavljal otroku uho na prsa in poslušal, če še bije srce.

Dve debeli solzi sta zdrknili Ramonu po licih in njegov obraz je izražal tako silno bolelost, da se je zdravnik ustrašil.

— Čujte, prijatelj, — je dejal, prijazno, — bodite junak . . . to je velika nesreča.

— Lahko upam — je zajecel Ramon.

— Hrbtenico si je zlomil in bil je takoj mrtev.

— Mrtev je, pravite? — je vprašal Ramon kot da ne razume, kaj hoče reči s tem.

In z drhtečim glasom je ponovil:

— Mrtev! . . . Mrtev!

Kar je vstopil črno oblečen mož. Stopil je k Ramonu in videč njegov obupani obraz, ga je vprašal z glasom, polnim sočutja:

— Vi ste oče tega otroka, gospod?

Akrobat, ki se je bil umaknil v kot, od koder je mračno zrl na trupelce, je stopil naprej, rekoč:

— Ne, gospod komisar, jaz sem njegov oče. Tu je pa njegova mati, je pripomnil in pokazal na klečečo ženo.

— Zanimajo me vse podrobnosti nesreče, ki se je pravkar pripetila, — je dejal komisar.

— Ah, bože moj, taka je pač usoda naše rodbine. Tudi moj oče je umrl v cirkusu. Padel je s piramide iz človeških teles in se ubil. V prsih mu je počila žila. Oče moje žene je bil jahač. Padel je s konja in si razbil

glavo. Tudi moja mati je umrla nasilne smrti — smrtno se je nesrečila.

— Otrok je vaš? — je vprašal komisar. — Saj veste, da je po zakonu prepovedano izrabljati v cirkusu otroke, ki niso pri svojih starših.

— O, gospod komisar . . . rešite mali . . . bil je res naš . . . Ko smo prispeli v Saint-Cloud, smo si dali potrditi dokumenta. Sicer sva pa z ženo tako rekoč iz istega kraja. Oženil sem se v Garches, dobro miljo od tod . . . moj najmlajši sin je bil rojen v Milanu . . . Tale je bil pa rojen v Bordeauxu. Njegov rojstni list je v redu . . . Ubogi, ubogi Milček!

(Dalje prihodnjim)

Ustanovljeno 1908

ZAVAROVALNINO VSEH VRST VAM TOČNO PRESKRBI

Haffner Insurance Agency

6106 St. Clair Ave.

ZAVESE

Tu si lahko izberete kakoršne koli vrste zaves, katerih imamo v zalogi nad 300 različnih vzorcev.

ZA POPRAVILA NE RACUNAMO

Odpri to ob večerih do 9. ure

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave.

ENdicott 0511

Vprašajte za Jennie Hrovat

1884

1943

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z globoko potrtem in žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem tužno vest, da je umrl naš ljubljeni soprog in dobri oče

Jožef Zorn

Zatisnil je svoje blage oči dne 20. januarja. Pogreb se je vršil dne 23. januarja iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca ter od tam na Calvary pokopališče, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen dne 13. marca, 1884 leta v vasi Lokavec pri Ajdovščini.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom najlepše zahvalimo vsem dragim prijateljem in sorodnikom, ki so položili tako krasne vence in cvetje h krsti ljubljene soproga in očeta. Ta dokaz vaše ljubezni napram njemu nam je bil v veliko tolažbo.

Dalje hvala vsem, ki so darovali za svete maše v tako velikem številu, katere se bodo brale za mir duše pokojnika. Bog plačaj!

Iskrena hvala vsem onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugu za spremstvo pri pogrebu. Hvala vsem, ki so ga prišli kropiti, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter vsem onim, ki so ga sprejeli na njegovi zadnji zemeljski poti na mirodvor.

Našo zahvalo naj sprejme pogrebni zavod Louis Ferfolia za vzorno urejen pogreb in vsestransko najboljšo poslugu.

Hvala naj sprejme čst. g. kanonik J. J. Oman za opravljene cerkvene obrede in sprejem na pokopališču, ter Rev. J. Slapšak za obiske v bolnici in podeljene sv. zakramente.

Posebno zahvalo izrekam članom društva Brooklyn št. 135 S.N.P.J., katerega je bil pokojni član, kot tudi Mr. Gregoriču, ki so nosili krsto. Bog jim plačaj!

Ti ljubljeni soprog in oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo svobodna ameriška zemlja! Mi se Te bomo spominjali z ljubeznijo in molitvijo, dokler se enkrat ne snidemo v kraju večnega miru in blaženstva nad zvezdami!

Žalujoči ostali:

Frances, soproga

Pfc. Joe, Pfc. Edward, Elmer in Alfred, sinovi

Emma, poročena Zupan, Ida, poročena Kuka in Loretta, hčere

Mary Skrajnar, sestra

Cleveland, Ohio, dne 2. aprila, 1943.